

Tisztelt Főpolgármester Úr!
Tisztelt Közgyűlés!

Az elmúlt időszakban a belvárosi és azon belül a nagykörúti forgalomcsillapítás kapcsán elsősorban a közlekedéssel kapcsolatos szempontokról esett szó, háttérbe szorítva más, az élhető és mindenki számára élvezhető város megteremtése szempontjából ugyancsak kiemelkedően fontos tényezőket. Meggyőződésünk, hogy komplex várospolitikai kérdésre nem lehet csupán a közlekedést figyelembe vevő választ adni. Egy olyan jelentős, reprezentatív városi főutcán, mint a Nagykörút, nem lehet csupán egy elemet, jelen esetben a kerékpárforgalmat megoldani, a végleges kialakításnak a többi városi funkciót is kell szolgálnia.

László János, a Magyar Kerékpárosklub örökös tiszteletbeli elnöke így fogalmazott, amikor a Nagykörút kerékpárosbarát fejlesztéséről kérdezték:

“Nem az a kérdés, mit festünk föl rá, hanem hogy >>mi lesz<< a Nagykörútból. (...) Át kell értékelni a gyűrűn belül lévő teljes terület funkcióit, vissza kell adni a forgalmat az embereknek, és akkor marad majd hely mindenre: sétálásra, kerékpározásra, villamosközlekedésre és a szükséges mennyiségű gépjármű közlekedésére. Nincs önmagában kerékpárosközlekedés-megoldás.”

A Budapest 2030 hosszútávú városfejlesztési koncepció szerint a Nagykörútnak katalizátor szerepe lehet a belső városszám funkcionális, minőségi fejlesztésében a továbbgyűrűző hatások révén. Ennek megfelelően együttműködést indítottunk számos belvárosi kötődésű civil szervezettel és a városfejlesztés sokféle területével foglalkozó szakmai szervezettel, hogy közös komplex javaslatot tegyünk az élhetőbb belváros, valamint az étellel telibb, emberközpontúbb Nagykörút érdekében.

Közös álláspontunk Nagykörút elsősorban ne az átmenő gépjárműforgalmat szolgáló tengely, hanem Pest kulturális, kereskedelmi, vendéglátó főutcája, zöld, árnyas korzó, a Hungária gyűrű és a Kiskörút közötti terület fő találkozóhelye legyen. Ennek érdekében leendő forgalmi és közterületi kialakításnak garantálnia kell a közlekedők biztonságát, biztosítani kell a levegő és zajszennyezés jelentős csökkenését és elő kell, hogy segítse a környék kulturális, gazdasági és környezeti megújulását.

A Belvárosi civil együttműködés az alábbi témákban tesz javaslatot:

1. Védtelen közlekedők előnyben részesítése, közterületek akadálymentesítése
2. Gyerekbarát, fogyasztási kényszer nélküli közösségi terek
3. Több és jobb minőségű zöldfelület és közterület, gondos fenntartás, tulajdonosi szemlélet erősítése
4. Levegőminőség és zaj
5. Kultúra
6. Helyi gazdaság élénkítése, vonzó vásárlási, vendéglátási környezet megteremtése
7. Tájékoztatás, szemléletformálás, részvételiség
8. Menedzsment

A Belvárosi civil együttműködés az alábbi részletesebb pontokat fogalmazta meg a belváros és a Nagykörút revitalizációja érdekében:

1. Védtelen közlekedők előnyben részesítése, közlekedési felületek akadálymentesítése

Védtelen közlekedők, közterület-használók alatt a gyalogosokat, kerékpározókat, egyéb mikromobilitási eszközökkel járókat, köztük is kiemelten **a gyerekeket, időseket, mozgáskorlátozott személyeket** értjük. Ha az ő igényeiknek megfelelően tervezzük a közterületeket, szervezzük a közlekedést, akkor az mindenki számára kellően vonzó, biztonságos lesz. A járdákon férjenek el kerekesszékekkel, babakocsival vagy egymás mellett sétálva akár két gyerekkel is az emberek. Legyen hol megpihenni, legyen árnyékot adó növényzet.

Minden korosztály és [minden közlekedési mód](#) számára meg kell teremteni a hozzáférhetőséget és a biztonságos közlekedés feltételeit. (1988. évi I. törvény 8. § (1a))

A Nagykörútra nézve ez olyan magas komfortszintű gyalogos és kerékpáros felületek igényét támasztja, ahol gyerekkel, kerekesszékekkel is kényelmes közlekedni, közösségi közlekedési megállókat, metróállomásokat elérni egymás akadályoztatása és veszélyeztetése nélkül. **Ebből adódóan a Nagykörúton nem készülhet sem kerékpárút, sem parkoló vagy rakodóhely a járda, berendezési sáv rovására, e helyett az autóforgalom csökkentésével, kerékpársávval kell biztosítani a kerékpározás feltételeit.**

2. Gyerekbarát, fogyasztási kényszer nélküli közösségi terek

Ahhoz, hogy Budapest belső része vonzóvá váljon a gyermekes családok számára is – a szétterült, távoli agglomerációval szemben – olyan tereket kell biztosítani a lakóhelytől sétatávolságban, legfeljebb 500 méterre, ahol a játék biztonságos, és zöldfelületeket, közösségi tereket találhat több korosztály is. Az utcák kialakításából adódjon, hogy lakóutcában ne lehessen 30 km/h-nál vagy 20 km/h-nál gyorsabban közlekedni. Legyen újra élettér az utca, ahol lehet sétálni, barátokkal, szomszédokkal találkozni, beszélgetni, játszani. Ahhoz azonban, hogy az utca lehetővé tegye, hogy az emberek gyakran találkozzanak, beszélgessenek, ami rendkívül fontos a [lelki és testi egészség](#) szempontjából is, lehetőség szerint forgalomtól védett, kontrollálható, passzív felügyelettel rendelkező, rendezett terek szükségesek. Fontos, hogy legyen árnyék, le lehessen ülni, és kellően rugalmas legyen ahhoz, hogy befogadjanak különböző felhasználói igényeket. Ne legyen túl nagy a zaj, ne kelljen a szmogban ülni, lehessen hallani egymást beszélgetés közben.

A Nagykörúton a gépjárműforgalom csökkentése, a parkolósáv, növényzet által adott védettség és a fogyasztási és nem fogyasztási terek tervezett elrendezése, igényes utcabútorok, játékok, rugalmasan használható terek tervezése szükséges.

3. Több és jobb minőségű zöldfelület és közterület, gondos fenntartás és tulajdonosi szemlélet erősítése

A klímaváltozás hatásainak mérséklése, a közterületek természetes hűtése érdekében elengedhetetlen, hogy több zöldfelületnek szorítsunk helyet a közterületeken. Emellett a fenntartáson is szükséges javítani, és erősíteni kell a helyi lakosságban a tulajdonosi szemléletet, mivel így hosszútávon jobban megőrizhető a szép, rendezett környezet.

A Nagykörúton a berendezési sávban bővíteni szükséges a zöldfelületeket és gondoskogni kell a fák védelméről a fizikai és vegyi hatások ellen. A homlokzatok menti 50 cm-es sávban is lehetőséget lehet adni növények elhelyezésére, a kapualjak környezetében ez lehetne kifejezetten az ott lakók személyes gondozású tere. A belső udvarok "zöldítése" és megnyitása is lehetőséget ad arra, hogy növényzet által hűtött tereket nyissunk meg a Nagykörút közönsége előtt az erre alkalmas házakban.

4. Levegőminőség és zaj

A kevesebb zaj és jobb levegő szükséges azoknak, akik a Nagykörúton laknak és szellőztetni szeretnének, szükséges ahhoz, hogy kellemes legyen sétálni, találkozni, vásárolni, kiülni egy teraszra. Túl nagy zajban nem lehet beszélgetni. A gépjárműforgalom mennyiségének csökkentésén túl a sebesség csökkentése is segíti ezt. Éjszaka, vagy torlódásmentes órákban gyakori a lámpától lámpáig gyorsítás majd fékezés Budapest több főútvonalán, amit sebességkorlátozással és rendszeres ellenőrzéssel meg kell fékezni. A régi szennyező [dízel járművek](#), majd egyéb szennyező járművek fővárosi tilalmát ki kell dolgozni.

5. Kultúra

A Nagykörút funkcionális összetételét tudatosan kell formálni, erősíteni kell a kultúra szerepét mind a nagyobb intézmények (színházak, mozik), mind üzlethelyiségek szintjén, mind a szabad terek programozásával, valamint a környékbeli kulturális szereplők [összehangolásával](#). Meg kell jeleníteni, hozzáférhetővé kell tenni az épített örökséget, világörökséget, azzal kapcsolatos információkat. Maguk a nagykörúti épületek olyan értéket képviselnek, amik világhírű brand alapját képezhetnék, mégis a hétköznapi használat során kevesen gondolnak erre.

6. Helyi gazdaság élénkítése, vonzó vásárlási, vendéglátási környezet megteremtése

Közismert jelenség, hogy a [bevásárlóutcák](#) hanyatlásának egyik fő oka a személygépjármű-forgalom megnövekedése volt, ezért a Nagykörút revitalizációja sem képzelhető el az autóforgalom csökkentése nélkül.

Az itt található üzletek és vendéglátóhelyek számára szükség van koncentrált rakodóhelyek kialakítására, valamint a rövid idejű és mozgáskorlátozott parkolóhelyek is szükségesek.

A Nagykörút gyalogos- és kerékpárosbarát átalakítása elősegítheti a [helyi gazdaság megerősítését is](#). A gyalog és kerékpárral közlekedők jellemzően helyben vásárolnak, összességében többet az autóval közlekedő vásárlókhöz képest.

Gondoskodni kell az [üres üzlethelyiségek](#) hasznosításáról, a különböző funkciókat tudatosan kell vegyíteni, mágnus-szolgáltatókat kell találni. A bevásárlóközpontok taktikáját célszerű követni, melyek fő vonzerejét a biztonságos, rendezett tér adja, amihez nagymértékben emelni kell a [közterületek, kirakatok minőségét](#), és csökkenteni kell a zavaró hatásokat, mint a nagy autóforgalomból adódó zaj, légszennyezés, veszélyérzet, javítani kell a közbiztonságot. Fontos továbbá az utcai zavarok felszámolása, illemhelyek és pihenési lehetőségek biztosítása, a közterület-felügyelet proaktív, hibabejelentő közreműködése.

Kapjon külön figyelmet a gyermekes családok számára hasznos szolgáltatások megtelepülésének önkormányzati ösztönzése, amit a villamosmegálló közelségének köszönhetően sokan tudnak használni akár különösebb kitérő nélkül.

A vásárlás, szolgáltatások egy másik fontos szegmense a helyi lakók mindennapi igényeit kell, hogy kiszolgálja. A nagykörúti kereskedelem, vendéglátás fejlesztése a helyi gazdaságot erősíti, helyben teremt munkahelyeket, és jobb szolgáltatásokat biztosít a környéken élők számára.

A vendéglátás a Nagykörút bulinegyeddel határos részein a leginkább aktív, de néhány kivételtől eltekintve alacsony színvonalú. A közterületi minőség emelése hozzájárulhat a magasabb színvonalú vendéglátás megtelepedéséhez, de úgy, mint a vásárlás esetében, itt is tudatosan és proaktívan érdemes alakítani a palettát önkormányzati részről.

Összefoglalva: az önkormányzati üzlethelyiségek kezelését egy profi bevásárlóutca menedzsment szervezetre kell bízni.

7. Tájékoztatás, szemléletformálás, részvételiség

A társadalmi szempontból hasznos szokások népszerűsítése, ezzel kapcsolatos aktivitás és igények felkeltése, érzékenyítés, a passzivitás, érdektelenség feloldása, érdeklődés felkeltése szükséges ahhoz, hogy a városlakók a városfejlesztésnek tevékeny résztvevői és ne csak passzív elszervedői legyenek. Ehhez közzérhető, a hétköznapi életben értelmezhető módon kell bemutatni egy-egy célkitűzés hasznát, a meghozandó áldozatokról őszintén kell beszélni. és gyakorlatias információkkal kell segíteni a szokások, életmód változását.

Nem lehet fejleszteni, döntést hozni a nagykörútról a helyi érintettek megkérdezése nélkül, és különösen **koherens jövőkép közös megfogalmazása** nélkül.

A helyi lakók, közösségek, civil szervezetek az igazi szakértői a lokális igényeknek. Természetesen a városban sokféle érdek ütközhet, ezt tudatosan kell oldani mediálással, a közös nevező keresésével.

8. Menedzsment

Mindez nem képzelhető el a Nagykörút menti hat kerület és a Főváros együttműködése, vagy még inkább, egy közös utcamenedzsment szervezet létrehozása nélkül, aminek feladata a jövőkép részvételi kialakításánál kezdődik, harmonizálja a különféle szabályozásokat, kidolgozza az egyes szakaszok profilját, ügyel a helyi identitás megőrzésére, szabályozza a kívánt funkcionális mixet és a folyamatos üzemeltetés, monitorozás és visszacsatolás rendszerében felügyeli és fejleszti a Nagykörút működését.

Reméljük, hogy a Nagykörút jövőjéről szóló döntés kialakításakor a közlekedésen felül a fenti szempontok hangsúlyos szerepet kapnak.

Köszönettel:

Civilek a Palotanegyedért
 C8 Civilek Józsefvárosért
 Energiaklub
 Greenpeace
 Járókelő Közhasznú Egyesület
 Kortárs Építészeti Központ, Budapest100
 Kulcs a Városhoz
 Közlekedő Tömeg Egyesület
 Levegő Munkacsoport

Magyar Kerékpárosklub
 Magyar Közlekedési Klub
 Mindspace
 Miutcánk
 Rehab Critical Mass
 Színes Erzsébetváros
 Újlipótváros - Superblokk
 Valyo
 Velo Budapest